

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૩૨૫૫/૨૦૧૧

વીથ

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નંબર ૮૪૭૭/૨૦૧૧

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ

=====

રિપોર્ટિંગ માટે મંજૂર	હા / ના
-----------------------	---------

=====

પગી અનુપભાઈ શનાભાઈ અને પ અન્ય અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય પ્રતિવાદી(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદારો માટે શ્રી ડી. એ. બામ્ભણિયા અને સુશ્રી અનુજા નાણાવટી,
એડવોકેટ્સ

પ્રતિવાદીઓ – રાજ્ય સત્તાવાળાઓ માટે શ્રી પાર્થ પટેલ, એજીપી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી સંદીપ એન. ભટ્ટ

તારીખ: ૦૧/૧૦/૨૦૨૫

સામાન્ય મૌખિક ચુકાદો

૧.૧ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૩૨૫૫/૨૦૧૧, ભારતના
બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ ત્રણ પુરુષ અરજદારો દ્વારા નીચેની
પ્રાર્થનાઓ સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે:

"૮(બી) આ નામદાર કોર્ટ મેન્ડમસની રિટ અથવા મેન્ડમસના સ્વરૂપમાં રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ જારી કરવાની કૃપા કરે, જેમાં જાહેર કરવામાં આવે કે માત્ર વધુ ઉંમર હોવાના આધારે અરજદારોની ઉમેદવારી રદ કરવી એ મનસ્વી છે અને ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન કરે છે અને વધુમાં પ્રતિવાદી સત્તાધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલ વધુ ઉંમર હોવાના આધારે અસ્વીકારનો આદેશ રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવાની કૃપા કરે;

(સી) આ નામદાર કોર્ટ મેન્ડમસની રિટ અથવા મેન્ડમસના સ્વરૂપમાં રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ જારી કરવાની કૃપા કરે, જેમાં પ્રતિવાદીઓને તારીખ ૨૪.૦૨.૨૦૦૮ ના સરકારી ઠરાવ નં. MHK/૧૦૦૮/૩૪૩૭ સાથે વાંચવામાં આવતા તારીખ ૨૪.૦૨.૨૦૦૮ ના પરિપત્ર મુજબ અરજદારોને ત્રણ વર્ષની વય-મુક્તિ આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે અને વધુમાં પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓને નિર્ણય લોક રક્ષકની પોસ્ટ માટે નિમણૂક માટે વર્તમાન

અરજદારોના કેસ પર વિચારવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરે;

(સીસી) આ નામદાર કોર્ટ એ જાહેર કરવાની કૃપા કરે કે પોલીસ વિભાગમાં લોક રક્ષકની ભરતીના હેતુ માટે સરકાર દ્વારા નક્કી કરાયેલ ૨૨ વર્ષની ઉપલી વય મર્યાદા ગેરબંધારણીય, મનસ્વી, અતાર્કિક અને ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૧૬ ના ઉલ્લંઘનમાં છે અને જાહેરાતમાં નિર્ધારિત ઉપલી વય મર્યાદાને રદ કરવાની કૃપા કરે અને નામદાર કોર્ટ સરકારને પોલીસ વિભાગમાં લોક રક્ષકની પોસ્ટ પર ભરતીના હેતુ માટે ઉપલી વય મર્યાદાને એસ.આર.પી માં લોક રક્ષકની પોસ્ટ પર ભરતીની ઉપલી વય મર્યાદા એટલે કે ૨૫ વર્ષની નિર્ધારિત ઉપલી વય મર્યાદા સમાન નક્કી કરવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરે.

(સીસીસી) નામદાર કોર્ટ એ જાહેર કરવાની કૃપા કરે કે લાયક ઉમેદવારો ત્યારબાદ એસ.આર.પી વિભાગમાં લોક રક્ષક માટેના ઉમેદવારો સમાન ગૃહ વિભાગના તારીખ ૨૪.૦૨.૨૦૦૯ ના પત્ર મુજબ વધુ ત્રણ વર્ષની વય-મુક્તિ માટે હકદાર બનશે.

(ડી) આ પિટિશનની સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ પેઝિંગ હોય, વચગાળાની રાહત દ્વારા, આ નામદાર કોર્ટ પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓને આ પિટિશનના અંતિમ નિકાલ સુધી નિર્ણય લોક રક્ષકની ત્રણ પોસ્ટ ખાલી રાખવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરે;"

૧.૨ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૯૪૭૭/૨૦૧૧ ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ, અન્ય ત્રણ પુરુષ અરજદારો દ્વારા નીચેની મુખ્ય પ્રાર્થનાઓ સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે:

"૮(બી) આ નામદાર કોર્ટ મેન્ડમસની રિટ અથવા મેન્ડમસના સ્વરૂપમાં રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ જારી કરવાની કૃપા કરે, જેમાં જાહેર કરવામાં આવે કે માત્ર વધુ ઉંમર હોવાના આધારે અરજદારોની ઉમેદવારી રદ કરવી એ મનસ્વી છે અને ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૧૪ નું ઉલ્લંઘન કરે છે અને વધુમાં પ્રતિવાદી સત્તાધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલ વધુ ઉંમર હોવાના આધારે અસ્વીકારનો આદેશ રદ કરવા અને બાજુ પર રાખવાની કૃપા કરે;

(સી) આ નામદાર કોર્ટ મેન્ડમસની રિટ અથવા મેન્ડમસના સ્વરૂપમાં રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય

રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ જારી કરવાની કૃપા કરે, જેમાં પ્રતિવાદીઓને તારીખ ૨૪.૦૨.૨૦૦૯ ના સરકારી ઠરાવ નં. MHK/૧૦૦૮/૩૪૩૭ સાથે વાંચવામાં આવતા તારીખ ૨૪.૦૨.૨૦૦૯ ના પરિપત્ર મુજબ અરજદારોને ત્રણ વર્ષની વય-મુક્તિ આપવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે અને વધુમાં પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓને નિર્ણય લોક રક્ષકની પોસ્ટ માટે નિમણૂક માટે વર્તમાન અરજદારોના કેસ પર વિચારવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરે;

(ડી) આ નામદાર કોર્ટ એ જાહેર કરવાની કૃપા કરે કે પોલીસ વિભાગમાં લોક રક્ષકની ભરતીના હેતુ માટે સરકાર દ્વારા નક્કી કરાયેલ ૨૨ વર્ષની ઉપલી વય મર્યાદા ગેરબંધારણીય, મનસ્વી, અતાર્કિક અને ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૧૬ ના ઉલ્લંઘનમાં છે અને જાહેરાતમાં નિર્ધારિત ઉપલી વય મર્યાદાને રદ કરવાની કૃપા કરે અને નામદાર કોર્ટ સરકારને પોલીસ વિભાગમાં લોક રક્ષકની પોસ્ટ પર ભરતીના હેતુ માટે ઉપલી વય મર્યાદાને એસ.આર.પી માં લોક રક્ષકની પોસ્ટ પર ભરતીની ઉપલી વય મર્યાદા

એટલે કે ૨૫ વર્ષની નિર્ધારિત ઉપલી વય મર્યાદા સમાન
નક્કી કરવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરે;

(ઈ) આ પિટિશનની સુનાવણી અને અંતિમ નિકાલ
પેનિંગ હોય, વચગાળાની રાહત દ્વારા, આ નામદાર
કોર્ટ પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓને આ પિટિશનના અંતિમ
નિકાલ સુધી નિર્શસ્ત્ર લોક રક્ષકની ત્રણ પોસ્ટ ખાલી
રાખવાનો નિર્દેશ આપવાની કૃપા કરે;"

૨. કારણ કે આ પિટિશનોમાં જણાવેલી હકીકતો, કરવામાં આવેલી
રજૂઆતો, કરવામાં આવેલા આક્ષેપો અને ઉઠાવવામાં આવેલા આધારો તેમજ
પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓ સમાન છે, સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની
સંમતિથી, બંને પિટિશનોની આજે આ સામાન્ય ચુકાદા દ્વારા એકસાથે સુનાવણી
કરીને નિર્ણય લેવામાં આવે છે.

૩. અરજદારોના જણાવ્યા મુજબ, ટૂંકી હકીકતો નીચે મુજબ છે:

૩.૧ પોલીસ મહાનિર્દેશક – પ્રતિવાદી નં. ૨ દ્વારા પોલીસ વિભાગમાં
નિર્શસ્ત્ર લોક રક્ષકની પોસ્ટ માટે ૧૧.૦૨.૨૦૦૯ ના રોજ જાહેર જાહેરાત બહાર
પાડવામાં આવી હતી.

૩.૨ ઉક્ત જાહેરાતમાં, ભરતી સત્તાધિકારીએ ખાસ કરીને પુરુષ ઉમેદવારો માટે વય મર્યાદાનો ઉલ્લેખ કર્યો છે કે પુરુષ ઉમેદવારની ઉંમર ૧૮ વર્ષથી ઓછી અને ૨૨ વર્ષથી વધુ ન હોવી જોઈએ; અને તમામ કેટેગરીના ઉમેદવારો માટે, ૩૧.૦૩.૨૦૦૯ ના રોજની ઉંમર ધ્યાનમાં લેવામાં આવશે.

૩.૩ ઉક્ત જાહેરાતમાં, એવું પણ સ્પષ્ટપણે જણાવવામાં આવ્યું છે કે મૂળ ગુજરાતના અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને ઉપલી વય મર્યાદામાં ૫ વર્ષની વધુ છૂટછાટ આપવામાં આવશે.

૩.૪ ભરતી સત્તાધિકારી દ્વારા ૨૭.૦૨.૨૦૦૯ ના રોજ અખબારમાં એક શુદ્ધિપત્રક પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં ઉમેદવારોની ઉપલી વય મર્યાદામાં ૩ વર્ષની છૂટછાટ આપવામાં આવી હતી.

૩.૫ તમામ અરજદારો અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારો છે અને ૩૧.૦૩.૨૦૦૯ ની સ્થિતિએ, જાહેરાતમાં નિર્ધારિત કર્યા મુજબ, કોઈપણ અરજદાર ૩૦ વર્ષની વય મર્યાદાની અંદર ન હતા.

૩.૬ અરજદારો સ્ટેટ રિઝર્વ પોલીસ (એસ.આર.પી) લોક રક્ષક ભરતીમાં સમાનતાનો દાવો કરી રહ્યા છે જ્યાં ઉપલી વય મર્યાદા ૩૩ વર્ષ હતી.

૩.૭ સમગ્ર ભરતી પ્રક્રિયા ઘણા વર્ષો પહેલા પૂર્ણ થઈ ગઈ છે અને સફળ ઉમેદવારો વિભાગમાં કામ કરી રહ્યા છે.

૩.૮ આ પૃષ્ઠભૂમિમાં, આ પિટિશનોની સુનાવણી આજે આ કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવી રહી છે અને નિર્ણય લેવામાં આવી રહ્યો છે.

૪. વિદ્વાન વકીલોને સાંભળ્યા.

૫.૧ અરજદારોના વિદ્વાન વકીલોએ રજૂઆત કરી છે કે અરજદારોને ગ્રાઉન્ડ ટેસ્ટ તેમજ લેખિત પરીક્ષા આપવા દેવામાં આવ્યા હતા અને બંને પરીક્ષાઓ સફળતાપૂર્વક પાસ કર્યા પછી, તેમને ઇન્ટરવ્યુ માટે પણ બોલાવવામાં આવ્યા હતા; અને કે અરજદારોએ તેમના અરજીપત્રકોમાં પ્રમાણિકતાપૂર્વક તેમની ઉંમર અને જન્મ તારીખ જાહેર કરી હતી અને તેથી, સત્તાવાળાઓને પૂરી જાણ હતી કે જો તેમના કિસ્સામાં ૩ વર્ષની વય-મુક્તિ આપવામાં આવે તો અરજદારો વય મર્યાદાની અંદર રહેશે અને કે અંતિમ ક્ષણે, તમામ પરીક્ષાઓ આપ્યા પછી અને માત્ર વધુ ઉંમર હોવાના આધારે તેમને નિમણૂકનો ઇનકાર કરવો એ મનસ્વી અને ભેદભાવપૂર્ણ છે; અને કે જો સમગ્ર ગુજરાત રાજ્યમાં તમામ સીધી ભરતી માટે માનનીય મુખ્યમંત્રી દ્વારા જાહેર કરાયેલ ૩ વર્ષની વય-મુક્તિ આપવામાં આવે તો અરજદારો સરકાર દ્વારા નિર્ધારિત વય મર્યાદાની અંદર

જ હતા અને એસ.આર.પી માં લોક રક્ષકની પોસ્ટ પર ભરતીના કિસ્સામાં, જાહેરાત પોતે જ ઉપરોક્ત ૩ વર્ષની વય-મુક્તિનો ઉલ્લેખ કરે છે.

પ.૨ એવું વધુ રજૂ કરવામાં આવ્યું છે કે સમાન પોલીસ વિભાગના લોક રક્ષક માટે ઉપલી વય મર્યાદાના સંબંધમાં આ ભેદભાવ સ્પષ્ટપણે ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૧૪ અને ૧૬ નું ઉલ્લંઘન છે; અને શૈક્ષણિક લાયકાત અને કામનું સ્વરૂપ પોલીસ વિભાગમાં તેમજ એસ.આર.પી માં લોક રક્ષક બંને સમાન છે, તેથી, પ્રશ્નવાળી જાહેરાત માટે ઉપલી વયનો માપદંડ સમાન હોવો જોઈએ. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ પિટિશનો મંજૂર કરવામાં આવે.

પ.૩ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, અરજદારોના વિદ્વાન વકીલોએ રિયા મિશ્રા વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ છત્તીસગઢ (૨૦૧૬) જ એસ.સી.સી ૧૭૮ માં નોંધાયેલ કેસમાં અને સિમતા શ્રીવાસ્તવ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ મધ્ય પ્રદેશ ૨૦૨૪(૫) સ્કેલ ૭૮૮ માં નોંધાયેલ કેસમાં માનનીય એપેક્સ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૬.૧ તેનાથી વિપરીત, પ્રતિવાદી રાજ્ય સત્તાવાળાઓ માટે વિદ્વાન એજીપી શ્રી પાર્થ પટેલે આ પિટિશનોનો સખત વિરોધ કર્યો છે. તેમણે રાજ્ય સત્તાવાળાઓ દ્વારા દાખલ કરાયેલા એફિડેવિટ-ઇન-રિપ્લાય તરફ આ કોર્ટનું

ધ્યાન દોર્યું છે અને રજૂઆત કરી છે કે વિવિધ પોસ્ટ માટે વય મર્યાદા સરકાર દ્વારા ભરતીના નિયમોમાં ફરજો અને જવાબદારીઓ જેવા વિવિધ પરિબલોની કાળજીપૂર્વક વિચારણા કર્યા પછી નક્કી કરવામાં આવે છે; અને કે પોલીસ લોક રક્ષકની ઉપલી વય મર્યાદામાં છૂટછાટ આપવી અયોગ્ય છે, તે એવા ઘણા ઉમેદવારોને અન્યાય તરફ દોરી જશે જેઓ આ અરજદારોના વય કોંસ માં છે જેમણે જાહેરાત મુજબ વય મર્યાદા જોઈને આ પોસ્ટ માટે અરજી કરી ન હતી; અને કે એસ.આર.પી લોક રક્ષક ભરતી એ પોલીસ લોક રક્ષક ભરતી કરતાં સંપૂર્ણપણે અલગ છે અને તેમની ઉપલી વય મર્યાદા પોલીસ લોક રક્ષકની ભરતી માટે લાગુ પડતી નથી; અને કે બંને સંપૂર્ણપણે અલગ કેડર છે અને તેની સરખામણી કરી શકાતી નથી; અને કે અરજદારો અનુસૂચિત જાતિના પુરુષ ઉમેદવારો છે અને કોઈ પણ અરજદાર ૩૦ વર્ષની વય મર્યાદાની અંદર ન હતા અને ભરતી સત્તાવાળાઓએ વધુ ઉંમર હોવાના આધારે તેમની ઉમેદવારી યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે; અને કે ભરતી પ્રક્રિયા જાહેરાત જારી કરવાની તારીખથી શરૂ થઈ હોવાનું કહેવાય છે અને તેથી, જાહેરાત જારી કરતી વખતે પ્રવર્તતા નિયમો લાગુ થશે; અને કે અરજદારોના જણાવ્યા મુજબ, સરકાર રમતના નિયમો સાથે ચેડા કરી શકે નહીં.

૬.૨ તેમણે વધુમાં રજૂઆત કરી છે કે પ્રશ્નવાળી ભરતી વર્ષ ૨૦૦૯ ની છે અને આજે, ૧૬ વર્ષ વીતી ગયા છે; અને આજ સુધી આ નામદાર કોર્ટ દ્વારા

અરજદારોની તરફેણમાં કોઈ વચગાળાની રાહત આપવામાં આવી નથી; અને કે અરજદારો સમય વીતી જવાને કારણે પોસ્ટ પર નિમણૂક માંગી શકે નહીં. વર્ષ ૨૦૦૯ પછી ઘણી ભરતીઓ થઈ છે અને ઉપલી વય મર્યાદા નક્કી કરવી અને તેમાં છૂટછાટ આપવી એ ભરતી સત્તાધિકારીનો વિશેષાધિકાર છે અને તે નીતિગત નિર્ણયનો એક ભાગ છે, જે કારોબારી અને ધારાસભાના કાર્યક્ષેત્રમાં આવે છે અને આમ, તે આ નામદાર કોર્ટના હસ્તક્ષેપની માંગ કરતું નથી, કારણ કે તેનાથી કાસ્કેડિંગ અસર અને આર્થિક અસરો થઈ શકે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે આ પિટિશનો ફગાવી દેવામાં આવે.

૬.૩ તેમની રજૂઆતોના સમર્થનમાં, તેમણે પરિમલ કુમાર વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ ઝારખંડના કેસમાં ૨૦૨૫(૦) એ.આઈ.જે.ઈ.એલ-એસ.સી ૭૪૬૫૩ માં નોંધાયેલ માનનીય એપેક્સ કોર્ટના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો છે.

૭. મેં સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોની સામસામી દલીલો સાંભળી છે. મેં રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યું છે.

૭.૧ રેકૉર્ડ પરથી એવું જણાય છે કે ગુજરાત રાજ્યના પોલીસ વિભાગ દ્વારા ૧૩.૦૨.૨૦૦૯ ના રોજ પોલીસ લોક રક્ષકની પોસ્ટ માટે જાહેર જાહેરાત બહાર પાડવામાં આવી હતી. ઉક્ત જાહેરાતમાં વય મર્યાદા, ખાસ કરીને ઉપલી

વય મર્યાદાનો સ્પષ્ટ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે. તે શરૂઆતમાં ૨૨ વર્ષ હતી. અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારોને વયમાં ૫ વર્ષ સુધીની છૂટછાટ આપવા અંગે ઉક્ત જાહેરાતમાં એક કલમ હતી. તમામ અરજદારો નિર્ધિવાદપણે અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારો છે. ગુજરાત રાજ્યના માનનીય મુખ્યમંત્રી દ્વારા ૩ વર્ષની ઉક્ત પોસ્ટના ઉમેદવારોને અન્ય વય-મુક્તિ છે.

૭.૨ આમ, આ કોર્ટને નીચે મુજબ જણાય છે:

જાહેરાત મુજબ, સામાન્ય ઉમેદવારો માટે ઉપલી વય મર્યાદા હતી	૨૨ વર્ષ
કારણ કે અરજદારો અનુસૂચિત જનજાતિના ઉમેદવારો છે, જાહેરાત મુજબ છૂટછાટ હશે	૦૫ વર્ષ
તેથી, અરજદાર માટે ઉપલી વય મર્યાદા હતી	૨૭ વર્ષ
માનનીય મુખ્યમંત્રી દ્વારા આપવામાં આવેલ વિશેષ છૂટછાટ મુજબ	૦૩ વર્ષ
તેથી, અરજદારો માટે ઉપલી વય મર્યાદા હતી	૩૦ વર્ષ

૭.૩ તેથી, જાહેરાત મુજબ ૩૧.૦૩.૨૦૦૯ ના રોજ તમામ અરજદારોની ઉંમર નિર્વિવાદપણે ૩૦ વર્ષથી વધુ હતી.

૭.૪ તમામ અરજદારોની જન્મ તારીખ અનુક્રમે ૦૧.૦૬.૧૯૭૭, ૦૧.૦૭.૧૯૭૮, ૦૧.૦૭.૧૯૭૮, ૦૮.૦૮.૧૯૭૮, ૧૨.૧૨.૧૯૭૮ અને ૨૪.૦૬.૧૯૭૮ છે. તેથી, નિર્વિવાદપણે, કોઈપણ અરજદાર ૩૦ વર્ષની વય મર્યાદામાં ન હતા.

૮. આક્ષેપ મુજબ, અરજદારો સ્ટેટ રિઝર્વ પોલીસ (એસ.આર.પી) માં પોલીસ લોક રક્ષકની ભરતી સમાન ઉપલી વય મર્યાદાનો દાવો કરી રહ્યા છે. એસ.આર.પી લોક રક્ષકની ભરતી પોલીસ લોક રક્ષકની ભરતી કરતાં તદ્દન અલગ છે. બંને સંપૂર્ણપણે અલગ કેડર છે અને તેની સરખામણી કરી શકાતી નથી. વિવિધ પોસ્ટ માટે વય મર્યાદા સરકાર દ્વારા ફરજો અને જવાબદારીઓ જેવા વિવિધ પરિબલોને કાળજીપૂર્વક ધ્યાનમાં લીધા પછી ભરતીના નિયમોમાં નક્કી કરવામાં આવે છે. તેથી, કોઈપણ રીતે, આપણે એક કેડરના ભરતી નિયમોની તુલના બીજી કેડર સાથે અને/અથવા એક વિભાગની બીજા વિભાગ સાથે કરી શકીએ નહીં. જો આપણે અરજદારોના કેસ પર વિચાર કરીએ, તો તે એવા ઘણા ઉમેદવારોને અન્યાય તરફ દોરી જશે જેઓ આ અરજદારોના વય કૌંસમાં છે, જેમણે જાહેરાત મુજબ વય મર્યાદા જોઈને પ્રશ્નવાળી પોસ્ટ માટે અરજી કરી ન હતી. સંજોગોવશાત્, પ્રશ્નવાળી પોસ્ટની સરખામણી એસ.આર.પી લોક રક્ષકની ભરતીની પોસ્ટ સાથે કરી શકાતી નથી.

૯.૧ આ તબક્કે, પરિમલ કુમાર (સુપ્રા) ના કેસમાં માનનીય એપેક્સ કોર્ટના નિર્ણયનો સંદર્ભ લેવો ફળદાયી રહેશે, ખાસ કરીને તેના ફક્ત ૫૨, ૫૩ અને ૫૫, જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

"૫૨. અહીં ઉપર જણાવેલી હકીકતો અને ચર્ચાઓની શૃંખલામાં અને કાનૂની રીતે વિગતવાર મુદ્દાને સ્પષ્ટ કરવા માટે, આપણે તેજ પ્રકાશ પાઠક અને અન્ય વિ. રાજસ્થાન હાઈકોર્ટ અને અન્ય, ૨૦૨૪ આઈ.એન.એસ.સી ૮૪૭ માં આ કોર્ટની બંધારણીય બેંચના તાજેતરના ચુકાદાનો લાભદાયી સંદર્ભ આપી શકીએ છીએ, જેમાં આ કોર્ટને એ પ્રશ્ન સાથે કામ કરવાનો પ્રસંગ મળ્યો હતો કે શું રાજ્ય પાત્રતાના માપદંડો નિર્ધારિત કરવા માટે વચમાં રમતના નિયમો સાથે ચેડા કરી શકે છે. સ્પષ્ટ શબ્દોમાં ઉક્ત પ્રશ્નનો જવાબ આપતી વખતે, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું હતું કે ભરતી પ્રક્રિયા શરૂ થયા પછી ભરતી માંગતા ઉમેદવારોની લાયકાત/આવશ્યક લાયકાત બદલી શકાતી નથી. આ મુદ્દા સાથે કામ કરતા ચુકાદાનો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ રજૂ કરવામાં આવ્યો છે:

" ...

૭. કાયદો સ્થાપિત છે કે ભરતી પ્રક્રિયા શરૂ થયા પછી લાયકાતના માપદંડોમાં ફેરફાર કરવાનો નથી કારણ કે બદલાયેલ માપદંડ હેઠળ લાયક ઉમેદવારો પણ એ માન્યતા હેઠળ છેલ્લી તારીખ સુધી અરજી કરી શક્યા ન હોય કે તેઓ જાહેર કરાયેલ માપદંડ મુજબ લાયક નથી. આવા ફેરફાર/બદલાવ, તેથી, વ્યક્તિને બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૧૬ દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલ જાહેર રોજગારની બાબતોમાં સમાન તકની ખાતરીથી વંચિત રાખે છે. તેથી સંદર્ભ આદેશ આ કાનૂની સ્થિતિને સ્વીકારે છે અને સ્પષ્ટ શબ્દોમાં સ્વીકારે છે કે જ્યાં સુધી પાત્રતા માપદંડનો સંબંધ છે ત્યાં સુધી ભરતી પ્રક્રિયા શરૂ થયા પછી 'રમતના નિયમો' બદલી શકાતા નથી."

૫૩. બંધારણીય બેંચે એ પણ સ્પષ્ટ કર્યું છે કે ભરતી પ્રક્રિયા જાહેરાત જારી કરવાની તારીખથી શરૂ થાય છે અને સૂચિત ખાલી જગ્યાઓ ભરવા સાથે પૂર્ણ થાય છે.....

૫૫. તેજ પ્રકાશ પાઠક (સુપ્રા) મુજબ કાયદાની સ્થિતિ તેથી સ્પષ્ટ છે કે ભરતી પ્રક્રિયા જાહેરાત જારી થવાથી શરૂ થાય છે, અને તેમાં નિર્ધારિત લાયકાતના માપદંડોને ભરતી પ્રક્રિયા દરમિયાન અધવચ્ચે બદલી

શકાતા નથી સિવાય કે જાહેરાતના વર્તમાન નિયમો જારી

કર્યા પછી આવા ફેરફારની મંજૂરી આપે."

૯.૨ વધુમાં, આનંદ યાદવ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ યુ.પી. (૨૦૨૧) ૧૨ એસ.સી.સી ૩૯૦ માં નોંધાયેલ કેસમાં માનનીય એપેક્સ કોર્ટે અવલોકન કર્યું છે કે અંતે નોકરીદાતા જ એ નક્કી કરવા માટે શ્રેષ્ઠ ન્યાયાધીશ છે કે કોની નિમણૂક કરવી જોઈએ. વર્તમાન કેસમાં, ઉપલી વય મર્યાદા નક્કી કરવી અને તેમાં છૂટછાટ આપવી, એ ભરતી સત્તાધિકારીનો જ વિશેષાધિકાર છે, જેમાં આ કોર્ટ કોઈ દખલગીરી કરવા માંગતી નથી.

૧૦. ઉપરોક્ત હકીકતોને ધ્યાનમાં રાખીને, ખાસ કરીને નિર્વિવાદ હકીકતો અને ઉપર નોંધેલ માનનીય એપેક્સ કોર્ટ દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તર તેમજ એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે અરજદારોએ લંબાવવાની તારીખ સામે પ્રાર્થના કરી નથી જે સત્તાવાળાઓ દ્વારા માત્ર મહિલા ઉમેદવારો માટે કરવામાં આવી હતી અને ઉપલી વય મર્યાદામાં વધારો અને અરજીપત્રક ભરવાની છેલ્લી તારીખ લંબાવવા સિવાય અન્ય કોઈ શુદ્ધિપત્રક જાહેરાત નથી, આ કોર્ટને જણાય છે કે પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓએ અરજદારની ઉમેદવારી યોગ્ય રીતે નકારી કાઢી છે. આ કોર્ટને ભારતના બંધારણનાં અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની પિટિશનોમાં દખલ કરવાની અને અસાધારણ અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાની મર્યાદિત સત્તા છે.

પ્રતિવાદી સત્તાવાળાઓએ અરજદારોના કેસ પર યોગ્ય રીતે વિચાર કર્યો છે અને આક્ષેપિત આદેશ આ કોર્ટ દ્વારા કોઈ દખલગીરીની માંગ કરતો નથી.

૧૧. ઉપર નોંધેલા કારણોસર, આ પિટિશનો નામંજૂર કરવી જરૂરી છે અને તે મુજબ નામંજૂર કરવામાં આવે છે. રૂલ ડિસ્ચાર્જ કરવામાં આવે છે. વચગાળાની રાહત, જો કોઈ હોય, તો તેની અસર થશે .

(સંદીપ એન. ભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તી)

સૈયદ શહનાઝ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.